

Huvudman

Luleå kommun
971 85 Luleå

Ärendet

Riktad tillsyn av grundskolan Svedjeskolan i Luleå kommun

Beslut

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § första punkten skollagen (2010:800) från att ingripa mot Luleå kommun avseende brister rörande Svedjeskolans plan mot kränkande behandling.

Ärendet avslutas därmed.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en riktad tillsyn av Svedjeskolan i Luleå kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Svedjeskolan följer gällande bestämmelser om trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 och 3 mars 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat information inhämtad från skolenheten.

Huvudmannen har yttrat sig över Skolinspektionens protokoll samt övrigt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, elevhälsan och rektorn berättar att det under början av läsåret 2021/22 var en situation med bristande trygghet och studiero i årskurs 1. Då årskurs 1 bestod av två stora klasser beslutade rektorn efter årsskiftet 2021/22 att dela årskurs 1 i tre mindre klasser. Vid Skolinspektionens besök på skolan den 2 till 3 mars 2022 hade den nya klassindelningen varit på plats i drygt två veckor och lärarna uppgav att de redan märkt en förbättring vad gäller tryggheten och studieron i årskurs 1.

Lärare och elevhälsan berättar att det finns ordningsregler på skolan. Elever i en intervjugrupp säger att de inte vet om det finns ordningsregler på skolan. Elever i en annan intervjugrupp säger att de har ordningsregler på skolan men att de inte vet om eleverna fått vara med och bestämma ordningsreglerna. Eleverna tillägger dock att det finns ett elevråd på skolan där saker som ordningsregler kan bestämmas. Lärarna berättar att skolans ordningsregler finns uppsatta på väggarna i klassrummen och att de går igenom ordningsreglerna med eleverna varje år. Lärarna i en intervjugrupp berättar vidare att ordningsreglerna har arbetats fram i kamratrådet och att ordningsreglerna tas upp i kamratrådet varje år även om reglerna inte omarbetas varje år. En lärare tillägger dock att denne är osäker på om eleverna har varit med och utformat ordningsreglerna och säger att det nog i så fall var ett tag sedan. Lärarna berättar vidare att klasserna kommer överens om trivselregler för den egna klassen.

Av lektionsobservationer framgår att värdegrundsorden ansvar, trygghet, respekt och gemenskap, vilka skolans ordningsregler utgår från, finns uppsatta i klassrum på skolan.

Lärare, elevhälsan och rektorn berättar att vårdnadshavare och elevhälsan kopplas in om en elev upprepat stör ordningen. I vissa fall genomförs en utredning av ordningsstörande elevers behov av särskilt stöd. Lärarna i en intervjugrupp berättar vidare att arbetet med ordningsstörande elever mycket handlar om att ha ett förhållningssätt som är förebyggande och att planera så att eleverna ska få lyckas i de sammanhang de är i. Rektorn har inkommit med dokumentation avseende sex elever i årskurs 1. Av dessa elever finns kartläggningar avseende tre elever medan övriga tre elever har diskuterats av skolan utan att skolan sett behov av vidare

utredning. Rektorn har uppgett att skolan arbetar med extra anpassningar i årskurs 1 och att eventuellt behov av särskilt stöd för vissa elever kommer att utredas vidare om behov uppstår.

Lärare, elevhälsan och rektorn berättar att skolan har en rutin för hur personal ska agera vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Rutinen finns i skolans plan mot kränkande behandling och inkluderar bland annat anmälan till rektorn och huvudmannen i skolans digitala system samt utredning av händelsen. I vissa fall lyfts ärenden vidare till skolans trygghetsteam. Lärarna och rektorn uppger att rutinen följs.

Av Svedjeskolans plan mot kränkande behandling framgår bland annat exempel på aktiva åtgärder för att upptäcka och undersöka risker för kränkande behandling och diskriminering och exempel på förebyggande och främjande åtgärder. Det framgår inte specifikt vilka åtgärder som ska vidtas under innevarande läsår, läsåret 2021/22, eller vilka åtgärder som vidtogs under föregående läsår, läsåret 2020/21. Lärare, elevhälsan och rektorn har dock redogjort för åtgärder för att motverka kränkande behandling av elever som vidtagits under läsåret 2021/22, bland annat olika former av värdegrundsarbete.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet, vilka beslutas av rektor. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

I läroplanen (Lgr 11), avsnitt 2.1 Normer och värden, anges att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Enligt 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Av 5 kap. 10 § framgår vidare att rektorn med utgångspunkt i vad som framkommit i en utredning enligt 9 § ska se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens plan mot kränkande behandling är bristfällig eftersom det inte framgår vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling som ska påbörjas eller genomföras under innevarande läsår samt att planen saknar en redogörelse för hur planerade åtgärder inför föregående läsår har genomförts.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer i övrigt inte annat än att verksamheten på skolan i övriga delar uppfyller föfattningarnas krav avseende området trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § första punkten skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa. Luleå kommuns verksamhet vid Svedjeskolan uppfyller inte föfattningarnas krav vad gäller huvudmannens skyldighet att varje år upprätta en plan mot kränkande behandling i vilken det framgår vilka åtgärder som har vidtagits föregående läsår samt som ska vidtas innevarande läsår. Utredningen visar dock att skolan vidtar förebyggande åtgärder för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer därför att bristen är ringa och avstår från att ingripa.

På Skolinspektionens vägnar

Juristen Caroline Rönnegard har fattat detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har även juristen Ellen Sjögren, föredragande, och utredaren Anders Holmgren medverkat.